

Leeuwarder Historische Vereniging Aed Levwerd

Jaarverslag van de secretaris over 2018

Bestuursleden 01-01-2018: Daan Postma (voorzitter), Pieter van der Ende (secretaris), Betty Sinnema, Femke Feddema, Rienk Terpstra en Jelle Hoekstra

Bestuursleden 31-01-2018: Daan Postma (voorzitter), Klaas Nico Feenstra (penningmeester), Pieter van der Ende (secretaris), Betty Sinnema, Femke Feddema, Jelle Hoekstra en Klaas Zwart

Leden 01-01-2018: 1593

Leden 31-12-2018: 1573

Nieuwjaarsborrel

De nieuwsjaarsborrel van het Historisch Centrum Leeuwarden, Monumentenzorg, Archeologie en Aed Levwerd vond plaats op 4 januari in de voormalige Koepelkerk aan de Vredeman de Vriesstraat. De uit 1923 daterende kerk met byzantijnse uitstraling (ontworpen door architect Tjeerd Kuipers) heeft sinds enkele jaren een herbestemming gekregen als theater. Onder het genot van een hapje en drankje werd getoast op het nieuwe jaar.

Werkgroepenavond

De werkgroepenavond vond plaats op donderdag 5 april in grand café De Walrus aan het Gouverneursplein. Akkie Visser, lid van de Werkgroep Archeologie, verzorgde een presentatie over de archeologische opgravingen en de daarbij behorende vondsten tijdens de verbouw van Natuurmuseum Fryslân.

Algemene ledenvergadering

Woensdag 18 april vond de algemene ledenvergadering plaats. Ditmaal was gekozen voor de 'De Molen' aan de Dokkumertrekweg. Deze nieuwe ruimte maakt onderdeel uit van NHL Stenden Hogeschool. De opkomst was met een kleine 100 personen iets lager dan gemiddeld.

Rienk Terpstra trad af als bestuurslid. Betty Sinnema en Pieter van der Ende werden herkozen. Klaas Nico Feenstra en Klaas Zwart werden nieuw in het bestuur gekozen. Helaas besloot Saakje Zijlstra eind 2017 afscheid te nemen als bestuurslid.

De fel begeerde Pommerantenpries ging dit jaar naar muzikant en tekstschrijver Melvin van Eldik. Melvin zet zich o.a. al jaren in voor het Liwwadders. De jury bestond uit Piet Meerdink, Walter Kromhout en Silvana Fancel.

Oeds Westerhof, director Network and Legacy LF2018, verzorgde een lezing over cultuurhistorie in het programma van LF2018.

Liwwadderdag

De Liwwadderdag, die eens in de drie jaar wordt georganiseerd door het Historisch Centrum Leeuwarden, Aed Levwerd en buurt- en wijkverenigingen, had ditmaal Oud-Oost als onderwerp. De dag met tal van activiteiten (wandelingen, lezingen, exposities, markt etc.) trok veel bewoners, oud-

bewoners en andere belangstellenden. Mede dankzij SC Cambuur, die het stadion voor deze dag beschikbaar stelde, werd ook deze Liwwadderdag een groot succes.

Burgemeestersuitje

We hebben in 2018 Dokkum bezocht. In samenwerking met de Historische Vereniging Noordoost Friesland was een informatieve dag samengesteld. Op het stadhuis op de Zijl werden we hartelijk ontvangen door burgemeester Marga Waanders (thans burgemeester van Waadhoeke). Naast een rondleiding door het stadhuis stond een bezoek aan het Admiraliteitshuis en een stadswandeling op het programma. Na het bezoek waren we onder de indruk van de rijke historie van Dokkum en de werkzaamheden van de historische vereniging aldaar.

Famillement

Op zaterdag 3 juni vond Famillement, het grootste evenement op het gebied van familiegeschiedenis in Nederland, in schouwburg De Harmonie plaats. Aed Levwerd was evenals het HCL de gehele dag aanwezig om de (familie)geschiedenis van Leeuwarden en omgeving voor het voetlicht te brengen.

UIT-Festival

Op zondag 2 september was Aed Levwerd met een standje aanwezig op het UIT-Festival in de Prinsentuin. Op het jaarlijkse UIT-Festival presenteren instellingen en verenigingen zich aan een breed publiek.

Open Monumentendag

Open Monumentendag in Leeuwarden stond in het teken van onderwijs. De Werkgroep Open Monumentendag had een prachtige route langs voormalige en nog bestaande scholen in Leeuwarden gemaakt. Tevens verscheen een bijbehorende publicatie: Leeuwarden Maakt School. Voorzitter van de werkgroep, Walter Kromhout, gaf na de editie 2018 het stokje door aan Gerard Hendriksma.

Dag van de Leeuwarder Archeologie

Op 28 oktober werd in samenwerking met het HCL, de Werkgroep Archeologie en Archeologie van de gemeente Leeuwarden de Dag van de Leeuwarder Archeologie georganiseerd. Grote publiekstrekker was de Kamper Kogge die zowel zaterdag als zondag was te bezichtigen. Mede door de inspanningen van Tom Sandijck wist Aed Levwerd dit unieke schip naar Leeuwarden te halen. In en bij het HCL waren tal van historische activiteiten.

Presentatie Leeuwarder Historische Reeks

Op 22 december werd deel dertien van de Leeuwarder Historische Reeks in het HCL gepresenteerd. Ditmaal was niet gekozen voor een uitgave in de LHR-Reeks, maar voor een speciaal nummer van Leoardia. Hiermee werd een grotere doelgroep (alle leden kregen een exemplaar in de bus) bereikt. Onderwerp was Leeuwarden ten tijde van de Eerste Wereldoorlog. Het eerste exemplaar van deze bijzondere uitgave werd door voorzitter Daan Postma overhandigd aan Kees Bangma.

Orgelconcerten stadsorganist

In 2017 werd Theo Jellema benoemd tot stadsorganist voor de periode van vijf jaar. Aed Levwerd organiseerde in 2018 meerdere orgelconcerten, o.a. op 15 april (het Bevrijdingsconcert) in de Grote

Kerk en op 12, 19 en 26 mei in de Waalse Kerk. Bij ieder concert waren meerdere muzikanten betrokken. Tevens werd door studenten van NHL Stenden Hogeschool en de Friese Poort een film over het Mullerorgel en stadsorganist Jellema gemaakt.

Redactie Leovardia

In 2018 verscheen het blad Leovardia driemaal (nrs. 55-57). Het blad bevat naast veel interessante artikelen betreffende de geschiedenis van Leeuwarden ook nieuws van Aed Levwerd, het HCL en Monumentenzorg. Leovardia wordt samen met het HCL uitgegeven.

Verslag Werkgroep Archeologie

Tekst: Tom Sandijck

De leden van de werkgroep kwamen in 2018 zeven keer bij elkaar. De werkgroep telt rond de twintig leden. Op de avond van 26 januari nam de werkgroep deel aan de openingsavond van LF 2018. Voor enkele tientallen bezoekers werden verhalen verteld over de archeologie van Leeuwarden en omgeving.

Op 10 maart bezocht een delegatie de Dag van de Noord-Nederlandse archeologie, die werd gehouden in het archeologisch depot in Nuis.

Op verzoek van de webmaster van Aed Levwerd schreef Akkie Visser een blog voor de website over een avontuur in de krochten van de Oldehove, onder de titel 'D'r op of d'r onder...'

Op 22 maart waren leden aanwezig bij het afscheid van Mariëlle Kenemans, beleidsmedewerker archeologie bij de gemeente Leeuwarden. Er waren zorgen over haar opvolging. Via de gemeenteraad en in gesprekken met ambtenaren en de wethouder werden deze zorgen kenbaar gemaakt. Aukje Mennens nam tijdelijk Kenemans taken waar en in de loop van het jaar werd Jan-Willem Oudhof benoemd als opvolger, zij het wederom op tijdelijke basis. De werkgroep blijft voorstander van een vaste aanstelling van een gemeentelijke archeoloog.

Op 5 april verzorgde Akkie Visser een presentatie over het onderzoek in het Natuurmuseum tijdens de 'werkgroepenavond' van Aed Levwerd.

Op 28 april begeleidden Evert Kramer en Tom Sandijck een 'archeologische fietstocht' in het gebied ten zuiden van de stad Leeuwarden, waaraan elf belangstellenden deelnamen.

Op 30 april deden Akkie Visser en Henk Baron waarnemingen in de buurtschap Skrins bij Easterlittens, waar een bestaande sloot werd verbreed die een terprand aansneed. Van de waarneming werd een verslag gemaakt.

In juni werd het rapport over het in 2017 gehouden onderzoek in het Natuurmuseum gepresenteerd in aanwezigheid van de huidige en de twee voormalige directeuren van het museum. De gedane vondsten werden overgedragen aan het museum. In De Vrije Fries verscheen een verslag van het onderzoek.

In oktober werden twee vitrines in het Archeologisch Steunpunt voorzien van nieuwe vondsten van leden van de werkgroep.

De Dag van de Leeuwarder Archeologie werd gehouden op zondag 28 oktober. Het gevarieerde programma voor jong en oud trok in het HCL rond de 650 bezoekers. Verdeeld over de zaterdag en de zondag bezochten 1000 mensen de Kamper Kogge die voor de gelegenheid lag afgemeerd aan de

Westerkade achter de Harmonie. De laat-middeleeuwse kelder van woonwinkel Jolijt aan de Nieuwestad trok 200 belangstellenden.

Een belangrijke doelstelling van de werkgroep, het doen van waarnemingen en onderzoek bij bouwprojecten in de stad, werd ook dit jaar niet verwezenlijkt. Afgezien van een paar waarnemingen buiten de stad waren er geen werkzaamheden op archeologische interessante plekken. De bouw van de Pathé bioscoop aan het Ruiterskwartier en op het tegenoverliggend perceel van voorheen automatisch Tromp werden voortdurend uitgesteld. Leden van de werkgroep signaleerden her en der in de stad (ver)bouwactiviteiten, waarbij het bodemarchief werd geschonden en waarvoor geen archeologische vergunningen waren afgegeven.

Gedurende het jaar werd de Facebookpagina Archeologie in Leeuwarden veel bezocht en regelmatig bijgewerkt met nieuwe en oude vondsten

Werkgroep Industrieel Erfgoed Leeuwarden

Tekst: Gerrit Visser

De werkgroep industrieel erfgoed (WIEL) heeft een inventarisatie (database) gemaakt van de panden 'industrieel erfgoed' in Leeuwarden. Het is de bedoeling om ten minste een deel van deze informatie toegankelijk te maken via de website van Aed Levwerd (in overleg met de webmaster). Er is al een eerste selectie gemaakt van de panden die hiervoor in aanmerking komen.

Daarnaast wordt er gewerkt aan het project 'Huisnamen', het geven van een historisch verantwoorde naam aan een huis. Er wordt momenteel gewerkt aan een inventarisatie.

Verder is er in overleg met de gemeente en Aed Levwerd een plan ontwikkeld om op de gevel van ongeveer 10 panden van industrieel erfgoed in m.n. de binnenstad een informatiepaneel (plaquette) aan te brengen. De panelen worden voorzien van een foto van vroeger en een stukje geschiedenis. Ook wordt gedacht aan een wandelroute langs deze panden.

Interessant is ook dat er op zeker moment is gepleit voor een wat andere houding van de werkgroep, bijvoorbeeld een pand redden van de ondergang, dus wat actiever opereren maar niet als actiegroep. In dat verband is ook contact opgenomen met de Stichting DBF te Heerenveen (Kenniscentrum Herbestemming Noord – duurzame herbestemming).